IONUŢ POMIAN

CONCEPŢIA LUI G. G. NEAMȚU DESPRE *PREDICATUL NOMINAL*

Predicatul este, deopotrivă, creierul și inima comunicării!

1. Considerații preliminare

1.1. Adulat şi contestat, catalogat drept funcţie sintactică unitară ori decompozabilă, *predicatul nominal* reprezintă o construcţie complexă care a suscitat interesul a numeroşi cercetători, fără a se ajunge la o convergenţă finală de opinii. În cea mai recentă gramatică academică a limbii române (GALR), predicatul nominal este tratat drept un *predicat complex*, în structura căruia intră un *operator copulativ* şi un *suport semantic* (numele predicativ), operatorul impunând restricţii vecinătăţilor de la stânga şi de la dreapta. Or, în esenţă, sintactic, predicatul nominal ori complex reprezintă construcţii complexe, decompozabile în orice context, cele două componente având valori semantico-sintactice proprii.

1.2. Divergența de opinii pornește de la însăși problema definirii și a clasificării conceptelor gramaticale de *predicat* și *predicație*. În raport cu tradiția gramaticală, care recunoștea o singură funcție numită predicat, noua perspectivă promovată în GALR și GBLR operează cu distincția dintre un ***predicat semantico-sintactic*** și un ***predicat al enunțării***, numai acesta din urmă corespunzând noțiunii tradiționale de predicat. În ceea ce privește *predicatul nominal*, acesta reprezintă un *predicat complex,* format dintr-un suport semantic (numele predicativ) care atribuie roluri semantice și un operator verbal de predicativitate (verbul copulativ), care ancorează spațio-temporal GV, prin prezența informațiilor deictice (de mod, timp, persoană și număr), mai exact MP (auxiliare și sufixe gramaticale ale verbului, desinențe). Urmând taxonomiile preconizate în alte tratate premergătoare (vezi Dimitriu 1999/2002, p. 2), GALR lărgește sfera tipurilor de predicat, recunoscând, ca subspecii aparte, *predicatul adverbial* și *predicatul interjecțional*.

1.3. Predicatul, fie el verbal, nominal, adverbial sau interjecțional, are ca primă trăsătură definitorie faptul de a se sustrage multiplicității, chiar și în condițiile coordonării între diverse forme/timpuri gramaticale ale unuia și aceluiași verb sau între verbe diferite, spre deosebire de toate celelalte funcții sintactice. Or, cum prezentul studiu are ca obiectiv principal descrierea modului în care G. G. Neamțu reevaluează statutul *predicatului nominal* în gramatica limbii române, pornim de la problema inventarului de verbe copulative/operatori copulativi din lucrările de specialitate. Inventarul de verbe copulative este unul extrem de eterogen de la un autor la altul, numărul acestora variind de la 1 până la 45 (Grădinaru 1974, *apud* Neamțu 1986, p. 54, nota 4; p. 95, nota 227). Petru Zugun (1983, p. 78, nota 92) se alătură lingviștilor care argumentează inutilitatea operării cu noțiunea de *verbe copulative*:

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

„Includerea verbului în noţiunea de *copulă* [subl. n.] constituie, deci, una din erorile lingvisticii”,

„Nu există, deci, nici *predicat nominal* [subl. a.], nici *predicat verbal compus*, [subl. a.], ci numai *predicat* [subl. a.]; nu există nici categoria de *verb copulativ* [subl. a.]” (Zugun 1983, p. 79).

Problema predicatului nominal este extrem de complexă gramatical, comparabilă cu problema ortografiei cu „*â*” şi „*sunt*”, de altfel combătută, la rându-i, de către aproape toţi lingviştii clujeni.

Caracterul complex şi eterogen al predicatului nominal a fost remarcat şi relevat de numeroşi lingvişti. De pildă, I. Iordan şi V. Robu (1978, p. 594) şi Paula Diaconescu (1957, p. 105–120), descriind această funcţie, asertează că, în afară de *a fi*, toate celelalte verbe care pot constitui elementul verbal al predicatului nominal includ în formarea predicatului şi sensul lor lexical, deci un conţinut semantic. Chiar mai mult, aceştia introduc şi termenul de *copule lexico-gramaticale*, respectiv subcategorizarea predicatelor nominale în *predicatul nominal propriu-zis*, exprimat prin nume predicativ şi copula *a fi*, pe de o parte, şi *predicatul nominal-verbal* sau *mixt*, exprimat printr-un nume predicativ şi o copulă lexico-gramaticală, pe de altă parte (Diaconescu 1957, p. 112–113; Iordan–Robu 1978, p. 452)[1].

1.4. Perspectiva promovată în GLR:

„Verbul copulativ cel mai abstract şi, de aceea, cel mai gramaticalizat este *a fi* [...]. Datorită trăsăturilor aici menţionate şi largii lui întrebuinţări, verbul *a fi* este considerat *copulativ prin excelenţă* [...] [subl. n.]” (GLR 1963/1966, vol. II, p. 99).

„Verbul *a fi* cu funcţie copulativă nu are decât rolul de a marca persoana, numărul, timpul şi modul predicatului nominal”; „nu este deci, în acest caz, decât un simplu instrument gramatical care nu participă cu conţinutul lui noţional la formarea predicatului […]. „Celelalte verbe cu funcţiune copulativă îşi păstrează cel puţin în parte şi sensul lor lexical (GLR 1963/1966, vol. I, p. 206)

nu poate fi probată din punct de vedere semantico-sintactic, întrucât toate verbele, inclusiv *a fi*, atribuie roluri semantice vecinătăţilor sale, iar, odată cu ataşarea morfemelor predicativităţii, ancorează GV în plan enunţiativ.

2. Avantajul neacceptării unei singure funcţii îndeplinite de ***verbul copulativ*** şi ***numele predicativ*** este acela de a anula contradicţia că verbul copulativ este *nepredicativ*, idee care stă şi la baza concepţiei lui G. G. Neamţu. Teoria se confirmă şi silogistic, pornind de la premisa logică: „A şi B sunt incompatibili dacă şi numai dacă ei nu pot constitui o sintagmă”, premisă care vine în sprijinul tezei descrise în prezentul articol (Draşoveanu 1997, p. 142–156; Neamţu 1972, 1986), silogism potrivit căruia structura ***verb*** (T_1) ***+ adjectiv/nominal/mod verbal nepersonal/adverb/***

[1] În acelaşi sens, Vasile Şerban (1970, p. 99 şi urm.) susţine că funcţia predicatului nominal este de a caracteriza subiectul, caracterizare realizată prin numele predicativ, sub aspect de calificare sau de identificare, iar în inventarul de verbe copulative, preluat din GLR 1963/1966 le plasează pe **a fi** şi **a deveni** drept *copulative totale*, în timp ce restul au statut de verbe *semicopulative*, „*deoarece îşi păstrează parte din înţelesul lexical*”.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

interjecție (T_2) nu constituie o sintagmă, deoarece ambii termeni, atât T_1 , cât şi T_2, sunt subordonaţi substantivalului-subiect, fiecare separat, fie prin acord, fie prin aderență, ceea ce conduce spre concluzia că niciun verb, predicativ sau copulativ, nu reprezintă un fapt de limbă relaţional, ambii termeni actualizând valenţe/funcţii diferite ale nominalului-regent.

$Nominal_{N\,1}$ + $Nominal_{N\,2}$/Adj_N

2.1. În timp ce G. G. Neamţu argumentează nonexistenţa clasei verbelor copulative, GALR 2008 (vol. II, p. 284 şi urm.) şi GBLR (p. 278) perpetuează taxonomiile gramaticii tradiționale, prin menţinerea acestei clase de verbe, respectiv prin subclasificarea lor după criterii semantice în 9 subtipuri (vezi Anexa). Or, între verbele *copulative* (*vide* ori *semivide* semantic) şi verbele predicative nu există diferenţe tranşante, în ciuda opiniilor eterogene de la un autor la altul. Potrivit lucrărilor GALR (2005/2008) şi GBLR, predicatul nominal este tratat ca funcţie sintactică distinctă, şi anume ca *predicat complex,* în a cărui structură intră un operator copulativ şi un nume predicativ. De altfel, inventarul amintit include un număr mare de verbe susceptibile a fi interpretate mai degrabă ca regenţi ai unui *Cprep* (*a face pe, a se erija în, a trece drept* etc.).

3. G. G. Neamţu (2007, p. 223–224) degajează, pe baza criteriului semantic, numeroasele contexte în care verbul *a fi* funcţionează ca orice alt verb predicativ, deci plin semantic (când arată *existenţa*, *o acţiune propriu-zisă*, *continuitatea*, *mişcarea*, *originea/provenienţa*, *preţul/valoarea/cantitatea* ori sensul de *a pleca, a sosi, a trebui, a fi dat*). Privind semantismul şi caracterul predicativ al verbului *a fi*, în orice context, lingvistul clujean porneşte de la teza existenței unui singur tip de predicat, şi anume predicatul verbal, fără a contesta însă existenţa predicatului adverbial şi a celui interjecțional, predicatul fiind întotdeauna monolexematic, dar apt, în anumite condiţii şi cu anumite limite, de a media apariţia în imediata sa vecinătate a unei a doua funcţii sintactice distincte (o funcţie primară ori rezultat al unei reorganizări sintactice).

4. Adjunctul verbal derivat, tradiţionalul element predicativ suplimentar, disociat, potrivit interpretărilor din actualele tratate academice GALR şi GBLR, în două funcţii sintactice distincte (*predicativul suplimentar*, pe de o parte, respectiv *complementul predicativ al obiectului*, pe de altă parte), constituie un alt component sintactic esenţial în opera lui G. G. Neamţu.

Tratarea predicatului nominal ca unitate sintactică întotdeauna bifuncţională (T_1 – verbul predicat + T_2 – adjunctul verbal primar (AVP) sau derivat (AVD)) aduce omogenitate atât în teoria, cât şi în practica analizei gramaticale, iar cartarea diferenţelor funcţionale ale celor două tipuri de adjuncţi se constituie ca argumente evidente, suficiente şi imbatabile în identificarea corectă a funcţiilor sintactice pe care acestea le ocupă în enunţ, verbul-predicat (T_1) fiind doar elementul semantico-gramatical care condiţionează apariţia lor şi care asigură coerenţa internă a poziţiilor sintactice în discuţie. Sintacticianul porneşte de la contexte draşoveniene de tipul

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

fetiţa este voioasă/fetiţa devine voioasă/fetiţa ascultă voioasă, reiterând şi aducând noi argumente în favoarea tezei lansate de către D. D. Draşoveanu (1997), potrivit căreia între verb şi adjectiv nu se poate vorbi de niciun mijloc de exprimare a vreunui raport sintactic, verbul formând singur poziţia de *predicat,* iar adjectivele fiind adjuncţi *extrapredicativi* (primari sau derivaţi). În acest sens, G. G. Neamţu subliniază ideea că predicatul nominal este unitate evidentă doar în plan semantic, în timp ce, în plan gramatical, el reprezintă un grup de două funcţii:

> „[...] predicatul nominal nu constituie o singură funcţie sintactică, fiind analizabil într-un *predicat insuficient* şi un *nume predicativ* (eventual numit altfel)" (1972, p. 51–66).

Teoria profesorului G. G. Neamţu are ca avantaj, prim, ultim şi suficient, abilitatea de a curma definitiv o controversă din gramatica limbii române, şi anume aceea de a demonstra, cu argumente numeroase, inexistenţa clasei verbelor copulative, inclusiv a verbului A FI. De altfel, teza Domniei Sale nu este unică în lingvistică. Adina Dragomirescu (2010, p. 228) subliniază că, şi în opinia altor lingvişti (precum la E. Goblot sau Christian Touratier),

> „[…] *a fi* are două valori complet diferite: *verb-substantiv* (raţionament de tip existenţial) şi *copulă* (raţionament de tip categorial). Deşi din punct de vedere metafizic este o mare diferenţă între cele două tipuri de raţionament, din punct de vedere logic (deci şi lingvistic) *nu există nicio diferenţă între ele*, copula înglobând şi ideea de existenţă".

Conceptul sintactic de *adjunct*, pentru care optează G. G. Neamţu în stabilirea dihotomiei *adjunct verbal primar/adjunct verbal derivat*, apare, înainte, şi la Petru Zugun (1983, p. 79–80), care operează cu dihotomia *adjuncţi obligatorii/ adjuncţi facultativi,* respectiv cu trihotomia: *determinanţi de gradul 1/determinanţi de gradul al 2-lea/determinanţi de gradul al 3-lea.*

Din respect pentru viziunea inovatoare, funcțională și rafinată a celor mai recente gramatici academice, perspectivă coroborată cu teoria lui G. G. Neamțu, suntem de părere că tradiționalul „nume predicativ", realizat ca adjectiv, nominal ori altă clasă lexico-gramaticală, prin apartenența sa la clasa *complinirilor obligatorii,* poate fi denumit drept ***complement al subiectului***, metatermen care relevă strânsa relație semantică și sintactică a acestei poziții cu subiectul (acordul, în cazul numelui predicativ exprimat prin adjectiv [*Vlad este* ***trist***] ori aderența în cazul numelui predicativ exprimat prin nominal sau altă clasă lexico-gramaticală [*Vlad*$_i$ *este inginer*$_i$], [*Hotărârea este* ***de a porni*** *peste o oră. E* ***bine.*** *E* ***vai*** *de el*]). O asemenea abordare terminologică a numelui predicativ prezintă avantajul teoretic al recunoașterii poziției numelui predicativ ca poziție sintactică distinctă, deci implicit și includerea sa într-un sistem coerent de tratare a grupului semantico-sintactic, întotdeauna un grup nominal (GN), căruia îi aparține în calitate de component matricial. Aceeași calitatea de component matricial al poziției sintactice în discuție, cea de *complement special*, este probată de metatermenii *adjunct verbal primar, determinant de gradul 1* sau CPS mai sus menționați.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

Aşa-numitele „verbe copulative” din structura *predicatului nominal* nu se justifică din punct de vedere semantic şi sintactic, rolul lor fiind doar acela de a intermedia un raport de calificare, de categorizare sau de identificare a subiectului prin numele predicativ. Aceeaşi situaţie o regăsim în cazul predicativului suplimentar (PS) şi al complementului predicativ al obiectului (CPO), compliniri sintactico-semantice obligatorii apărute în urma unor reorganizări sintactice. De altfel, PS şi CPO, poziţii sintactice desprinse din clasa de substituţie a tradiţionalului element predicativ suplimentar (EPS), nu se subordonează verbului, ci ele reprezintă poziţii sintactice care reclamă existenţa unui verb, copulativ ori cel mai adesea predicativ, ce condiţionează apariţia lor. Nu întâmplător, gramatica generativă optează, în cazul numelui predicativ, pentru denumirea de *complement predicativ al subiectului* (engl. *subjective predicative complement*) (vezi GR, p. 78), deci CPS.

După modelul limbii engleze, a fost preluată şi dihotomia PS *vs* CPO (*subjective predicative complement vs objective predicative complement*) (*ibidem*, p. 70, 428). Dacă în cazul NP şi al PS relaţia sintactică se instituie între aceste poziţii şi subiect, CPO reprezintă o poziţie care antrenează, în vederea realizării sale, un complement direct, un complement indirect sau un complement prepoziţional, punct de vedere implementat şi în gramatica academică actuală.

Concluzia peremptorie care decurge nemijlocit din această afirmaţie este aceea că sintaxa limbii române exclude de la sine posibilitatea argumentării unei relaţii sintactice de dublă subordonare, fapt probat de către G. G. Neamţu nu doar în cunoscuta sa lucrare privind reconsiderarea predicatului nominal (1986), ci şi în câteva dintre articolele sale premergătoare acestei monografii (1971, 1972). Realizând o argumentaţie inferenţială şi silogistică de excepţie, unică din multe puncte de vedere în întreaga literatură de specialitate dedicată problemei predicatului nominal, G. G. Neamţu reuşeşte să probeze caracterul bifuncţional al tradiţionalului „predicat nominal”, cele două componente ale sintagmei în discuţie constituind, *de jure* şi *de facto*, două funcţii sintactice autonome, mai exact un *predicat insuficient*, monolexematic, şi un *adjunct verbal primar/derivat*.

Coroborând aceste informaţii cu terminologia lansată de către G. G. Neamţu, dar adaptând-o, în acelaşi timp, viziunii sintactice tradiţionale, putem să identificăm câteva similitudini şi, de ce nu, chiar să realizăm o concordanţă sau o mediere între vechi şi nou, între clasic şi modern. Astfel, numele predicativ şi PS reprezintă instanţieri ale CPS, pe de o parte, în timp ce realizările tradiţionalului element predicativ suplimentar care antrenează un complement direct, indirect ori prepoziţional intră în clasa de substituţie a conceptului operaţional CPO, pe de altă parte. Elementul comun, indispensabil celor două funcţii sintactice, îl constituie verbul, un mediator sau „operator”, în terminologia promovată în GALR/GBLR, situat fie la un mod personal/finit, fie la un mod nepersonal/nonfinit. Catalizatorul de natură verbală este înzestrat cu două roluri diferite: la nivel intrapropoziţional reprezintă orbita în prezenţa căreia gravitează componenţii matriciali, iar, enunţiativ, este constituentul care permite ancorarea situaţională a grupului verbal în context, prin proprietatea de a dispune de prezenţa, în structura sa, a morfemelor predicativităţii.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

Inconvenientul major al gramaticii tradiționale, dar și actuale este inventarul extrem de larg al verbelor copulative (*operatori copulativi*), între care *a fi* rămâne cap de listă.

Problema repunerii în discuție a locului pe care îl ocupă *predicatul nominal* între celelalte funcții sintactice nu se oprește aici, întrucât lingvistul clujean, în studiile mai recente ale Domniei Sale, își extinde sfera de preocupări, în special odată cu readucerea în dezbatere a statutului morfosintactic al semiindependentelor AL și CEL[2].

Sistematizarea acestor diferențe specifice sunt însoțite de unele observații, observații necesare în înțelegerea mecanismelor semantice, gramaticale și enunțiative pe baza cărora termenii își probează independența din punct de vedere funcțional.

Cele mai sus prezentate ar putea fi organizate astfel:

Nr.	**T_1 verbul copulativ**	**T_2 AVP (NP/PS)/CPS**	**T_2 AVD (CPO/PS)**	**Observații**
1	Predicatul exprimat printr-un verb copulativ este exclusiv verbal și monolexematic (= similar predicatului adverbial sau interjecțional).	În calitatea sa de component semantico-sintactic obligatoriu, adpredicativ, AVP(= numele predicativ) se poate exprima prin orice clasă lexico-gramaticală.	AVD reprezintă, în orice context, o complinire semantico-sintactică rezultată în urma unui proces de reorganizare sintactică.	În pofida semantismului forte ori slab, orice verb purtător, în planul expresiei, al morfemelor predicativității [MP] funcționează ca predicat unic (T_1), iar vecinătățile sale la dreapta (T_2) ca adjuncți extrapredicativi de tip obligatoriu/ matricial (AVP) sau facultativ (AVD).
2	Nu se află în relație de dependență cu T_2, ci este doar un catalizator, factor condiționant, mediator al unei relații sintactice la distanță (Neamțu 1986,	AVP apare într-o construcție ternară, cu funcția de atribut dislocat, prepozițional sau neprepozițional, în unul dintre cazurile N, Ac, G, D, și exprimabil prin orice clasă lexico-gramaticală.	AVD apare într-o construcție ternară, ocupă funcția unui atribut dislocat, dar, spre deosebire de AVP, este rezultatul reorganizării/derivării sintactice a unei propoziții cu *a fi* în structură.	Prezența lui T_1 este obligatorie pentru apariția lui T_2, iar elidarea sa afectează integritatea și coerența enunțului. Deci T_1 nu este T relațional, ci un T subordonat subiectului care asigură apariția lui T_2,

[2] Este vorba despre gramatica din 1989, consistent augmentată și rafinată (Neamțu 1989, 1999, 2007), volumul din 2014 și cursurile din cadrul masteratului, al Școlii Doctorale și al numeroaselor conferințe și articole promovate, susținute și publicate începând cu prima decadă a mileniului III.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

	p. 57 şi urm., 205)[3]. Ca formă gramaticală, verbul copulativ ocupă funcţia sintactică de *predicat*, valoarea predicativă datorându-se faptului că acesta răspunde rigorii categoriei unicităţii.			acesta din urmă fiind un atribut dislocat, subordonat fie subiectului (AVP), fie unui CD/CI (AVD).
3	Nu impune restricţii semantico-sintactice vecinătăţilor, el contractând o singură relaţie sintactică, şi anume cea de subordonare faţă de nominalul-subiect.	AVP este un termen centripet în raport cu verbul copulativ, prin calitatea sa de component matricial.		Aşa-zisele „verbe copulative”, AVP-ul şi AVD-ul contractează o singură relaţie sintactică, anume cea de subordonare faţă de nominalul-subiect în cadrul unor „sintagme” condiţionate.
4	*A fi*, cap de listă al oricărui inventar de verbe copulative, este, prin excelenţă, un verb predicativ care, aflat la un mod personal, este *predicat verbal*.	Indiferent de valorile semantice exprimate de *a fi*, substantivalul care îl însoţeşte este subiect în nominativ, iar nu nume predicativ.		Substantivele de pe lângă *a fi* funcţionează ca AVP doar în „expresiile fixe” prin care se exprimă diverse aspecte ce privesc stări fiziologice, sufleteşti sau atmosferice (*mi-e foame, ţi-i jenă, e noapte*), expresii interpretabile drept *predicate nominale impersonale* (Neamţu 1986, p. 179 şi urm.; 2007, p. 224–227).

[3] Ideea apare, anterior, la Elena Neagoe (1969, p. 97) care îl numeşte *verb mijlocitor*, în timp ce în Iordan–Robu (1978, p. 452) se spune: „*copula* este elementul de verbalizare a numelui predicativ pe care îl proiectează pe axa temporală şi a celorlalte categorii specifice verbului (diateză, aspect, mod)”.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

Observații:

a. Chiar și dând prioritate structurii de adâncime, AVD are tot orbită nominală, nominalul funcționând centripet. Fie că este vorba despre *predicativul suplimentar* (PS), fie despre *complementul predicativ al obiectului* (CPO), funcții desprinse din rândul tradiționalului *element predicativ suplimentar* (vezi GALR, GBLR), constituie poziții sintactice care nu au nimic în comun, din punct de vedere semantico-sintactic, cu verbul copulativ ori cu *numele predicativ* (NP). Atât PS, cât și CPO reprezintă poziții sintactice facultative, apărute prin reorganizarea a două propoziții coordonate, care au același subiect, sau a unei propoziții principale care are o subordonată de diverse tipuri, în timp ce NP este un component matricial, implicat într-o structură ternară, verbul copulativ fiind doar catalizatorul, componentul care condiționează apariția sa ori, în termenii lingvistului clujean un „modificator sintactic predicativ" (Neamţu 1986, p. 25). Cum existența unei relații sintactice de dublă subordonare se exclude, PS și CPO sunt funcții care antrenează subiectul, complementul direct, complementul indirect sau complementul prepozițional.

b. Verbele copulative sunt forme gramaticale al căror rol este acela de oferi autonomie în enunțare grupului verbal pe care îl structurează, prin atașarea MP. Odată cu trecerea verbului copulativ la o formă verbală nepersonală (nonfinită), întregul grup își pierde predicativitatea și ancorajul enunțiativ.

5. Concluzii

Articolul de față reprezintă o cartare concisă a câtorva teze și antiteze, a „distincțiilor și... distincțiilor" lansate și promovate de către G. G. Neamțu în numeroasele sale studii dedicate *predicatului nominal*, nicidecum o evaluare „încheiată" ori exhaustivă.

Ceea ce putem concluziona este faptul că modelele de analiză G. G. Neamțu au promis și au reușit să se impună și să asigure o excelentă bază de studiu în reevaluarea conceptului sintactic de *predicat nominal*, datorită capacității autorului de a interoga soluții, respectiv de a găsi răspunsuri inedite, bine argumentate, utile în practica analizei gramaticale, dovadă peremptorie fiind acceptarea, chiar dacă nu în unanimitate, a acestor teze în cele mai actuale, rafinate și pe alocuri sofisticate descrieri gramaticale ale predicatului, precum cele din GALR și GBLR.

Marea coerență internă a acestei concepții teoretice unifică modul de analiză a *predicatului* în limba română contemporană, obiectiv care se dezvăluie, astfel, a fi fost neomogen numai și numai în aparență.

Insistența gramaticianului de a argumenta caracterul de verb plin semantic al lui *a fi* în orice context, ca, de altfel, al tuturor verbelor clas(ific)ate drept „copulative", se justifică prin divergența de opinii, prin numeroasele modele de gramatici contemporane, între care modelul gramaticii generative predomină inclusiv în descrierile din GALR și GBLR, iar, nu în ultimul rând, prin complexitatea și dificultățile, uneori și numai aparent insurmontabile, pe care le implică exprimarea predicației în limba română, fie că este vorba de structuri gramaticale primare, fie de structuri sintactice supuse unor procese de reorganizare.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

De altfel, autorul admite *ab initio* că cercetările Domniei Sale se constituie mai degrabă ca „monografie a unei idei despre predicat decât monografie a predicatului” (Neamțu 1986, p. 5).

Anexă

1. După semnificaţiile aspectuale transferate NP	**1.1.** subclasa verbelor ***copulative statice***, *a fi* şi sinonimele lui: *a însemna*, *a veni* (*El îmi vine cumnat*) *a se ţine* (*Norbert se ţine prieten cu Roland*); **1.2.** subclasa verbelor ***copulative aspectual-dinamice***, reprezentată prin *a deveni* şi sinonimele lui: *a ajunge*, *a se face*, *a ieşi*, *a se prinde* (*Ei se prind prieteni*);
2. După semnificaţiile modalizante transferate NP	**2.1.** subclasa verbelor ***copulative factive***, care exprimă adevărul predicaţiei performate: (*a fi*: *El este inteligent/bolnav/ medic*); **2.2.** subclasa verbelor ***copulative contrafactive***, locutorul asumându-şi neadevărul predicaţiei performate: *a se da*, *a face (pe)*, *a se erija (în)*; **2.3.** subclasa verbelor ***copulative nonfactive***, calitatea performată putând fi adevărată sau falsă: *a părea*, *a trece de/ drept*, *a se ţine*.
3. După tipul de predicaţie acceptată, unele copulative acceptând mai multe/toate tipurile	**1.1. *copulativele*** *a fi*, *a deveni*, *a ajunge*, *a rămâne*; **1.2. *copulativul*** *a însemna*, care admite o predicaţie de tip ecuativ sau una de tip apreciativ-cantitativ (*Sportul înseamnă sănătate*); **1.3. *copulativele*** *a se numi*, *a se chema*, care admit numai predicaţie denominativă (*Ea se cheamă/se numeşte Doiniţa*); **1.4. *copulativul*** *a ieşi*, care admite o predicaţie categorizantă (*El iese arhitect*); **1.5. *copulativul*** *a se face*, care admite predicaţia categorizantă (*El se face profesor/inginer/muzician*); **1.6. *copulativele*** *a veni*, *a se ţine*, *a se prinde*, care admit tipul de predicaţie categorizantă (*Ion vine cumnat lui Gheorghe*); **1.7. *copulativul*** *a arăta*, care acceptă predicaţii calificante şi comparativ-calificante (*El arată palid/a cerşetor*); **1.8. *copulativele*** *a se da*, *a trece*, când acceptă predicaţii calificante (*El se dă (drept) profesor/Ion/altcineva. El trece de fraier/drept învăţat*); **1.9. *copulativele*** *a face pe*, *a se erija în*, care introduc predicaţii categorizant-calificante şi se construiesc numai substantival (*El face pe prostul. El se erijează în ştiutor/savant*).

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

CL = „Cercetări de lingvistică”, Cluj, I, 1956 şi urm.
Diaconescu 1957 = Paula Diaconescu, *Rolul elementului verbal în componenţa predicatului nominal*, în SG, vol. II, 1957, p. 105–120.
Dimitriu 1999 = C. Dimitriu, *Gramatica limbii române explicată*, Editura Junimea, Iaşi, 1979.
Dimitriu 2002 = C. Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române*, vol. I–II, Institutul European, Iaşi, 2002.
Dragomirescu 2010 = Adina Dragomirescu, *Ergativitatea: tipologie, sintaxă, semantică*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2010.
Draşoveanu 1997 = D. D. Draşoveanu, *Teze şi antiteze în sintaxa limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 1997.
GALR 2005, 2008 = *Gramatica limbii române*, vol. I. *Cuvântul*; vol. II. *Enunţul*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005 (tiraj nou, revizuit, 2008).
GLR 1963/1966 = *Gramatica limbii române*, vol. I. *Vocabularul, Fonetica, Morfologia*; vol. II. *Sintaxa*. Ediţia a doua, revăzută şi adăugită, vol. I–II, Editura Academiei R.P.R., Bucureşti, 1963 (tiraj nou, 1966).
GBLR = *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, Bucureşti, 2010.
GR = *The Grammar of Romanian*, Oxford Univerity Press, Oxford, 2013.
Grădinaru 1974 = Al. Grădinaru, *Încercare de delimitare contextuală a verbelor copulative în limba română*, în PLG, VI, 1974, p. 129–143.
Iordan 1954 = Iorgu Iordan, *Limba romînă contemporană. Manual pentru Instituţiile de Învăţământ Superior*, Editura Ministerului Învăţământului, Bucureşti, 1954.
Iordan–Robu 1978 = Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978.
Neagoe 1969 = Elena Neagoe, *Observaţii asupra definiţiei verbului copulativ*, în CL, XIV, 1969, nr. 1, p. 95–97.
Neamţu 1971 = G. G. Neamţu, *Despre auxiliare. Cu privire specială la* ***a fi***, în CL, XVI, nr. 2, p. 355–363.
Neamțu 1972 = G. G. Neamțu, *Termeni regenți pentru determinanții (complementele) predicatului nominal*, în CL, XVII, 1972, nr. 1, p. 51–66.
Neamțu 1978 = G. G. Neamțu, *Note pe marginea conceptului de* ***proces***, în StUBB, Philologia, XXIII, 1978, fasc. 1, p. 42–45.
Neamțu 1979 = G. G. Neamțu, *În problema „predicatului nominal”*, în LR, XXVIII, 1979, nr. 5, p. 487–491.
Neamțu 1980a = G. G. Neamțu, *Despre conținutul lexical-semantic al verbului* ***a fi***, în StUBB, XXV, 1980, fasc. 1, p. 11–16.
Neamțu 1980b = G. G. Neamțu, *Trei probleme de morfosintaxă a expresiilor fixe cu* ***a fi***, în StUBB, XXV, 1980, fasc. 2, p. 51–57.
Neamțu 1986 = G. G. Neamțu, *Predicatul în limba română. O reconsiderare a predicatului nominal*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1986.
Neamțu 1989 = G. G. Neamțu, *Elemente de analiză gramaticală*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1989.
Neamțu 2014 = G. G. Neamțu, *Studii şi articole gramaticale*, Editura Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2014.
Neamțu 2007 = G. G. Neamțu, *Teoria şi practica analizei gramaticale. Distincţii şi... distincţii*. Ediția a II-a, revăzută, adăugită şi îmbunătăţită, Editura Paralela 45, Piteşti, 2007 (ediţia I: Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999).
PLG = *Probleme de lingvistică generală*, vol. I–VII, Editura Academiei R.P.R./R.S.R., Bucureşti, 1959, 1960, 1961, 1962, 1967, 1974, 1977.
SG = *Studii de gramatică*, vol. I–III, Bucureşti, Editura Academiei R.P.R., 1956–1961.
StUBB = „Studia Universitatis «Babeş-Bolyai»”. Series Philologia, Cluj-Napoca, I, 1956 şi urm.

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)

Şerban 1970 = Vasile Şerban, *Sintaxa limbii romîne. Curs practic*. Ediţia a II-a revizuită şi completată, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1970.
Zugun 1983 = Petru Zugun, *Cuvîntul. Studiu grammatical*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1983.

THE „NOMINAL PREDICATIVE" IN G. G. NEAMȚU'S CONCEPTION
(*Abstract*)

Our article describes, the concept of nominal predicate as it appears in G. G. Neamțu`s perspective, knowing that, in the large frame of his theories, the syntax of Romanian does not dispose of any inventary of copulative verbs, because the two constituents of the so-called nominal predicate function, in every context, as two distinctive syntactic positions due to their semmantical and grammatical features specific to each terms in part (T_1 –„the copula verb" and T_2 –„the subjective predicative complement"). The author focuses especially upon the fact of proving that a fi is, semmantically, a full-verb, whatever context it occurs in. Therefore, our goal is to examine the aplicability of this model of dissociated analysis by means of a contrastive perspective compared with the present academic perspectives in GALR and GBLR.

Cuvinte-cheie: *predicat nominal, nume predicativ, verb copulativ, adjunct verbal primar, adjunct verbal derivat.*
Keywords: *nominal predicate, subjective predicative complement, objective predicative complement, copulas.*

Grupul Şcolar Industrial
Tăşnad, jud. Satu Mare
i.pomian@yahoo.com

BDD-V676 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-18 20:51:14 UTC)